

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

KRAVSPESIFIKASJON

Utredning om konsertarrangører

Sak 17/9637

Kravspesifikasjon

Utredning om konsertarrangører

Norsk kulturråd ønsker et styrket kunnskapsgrunnlag om konsertarrangørene i Norge gjennom en utredning som undersøker de ulike konsertarrangørenes rolle og funksjon i samtidens formidling av kunst til et bredt publikum. Gjennom praksisnære studier skal utredningen kartlegge og analysere utviklingen på arrangørfeltet, de ulike arrangørene for profesjonell musikk rolle og funksjon og betydningen av de offentlige virkemidlene på området.

Innhold

Bakgrunn	2
Avgrensning av utredningen	3
Fremgangsmåte/metode	4
Framdrift og rammebetingelser	4
Tidligere utredninger og relevant forskning	4
Aktuell litteratur	5

Bakgrunn

Konsertarrangørene omfatter et mangfold av store og små aktører som produserer og markedsfører alt fra større arenakonsert, store og små musikkfestivaler og festspill, arrangørforeninger innen ulike sjangere med helårsvirksomhet som arrangerer klubbkonsert og andre mer eller mindre sjangerspesifikke konsertformater. Arrangørene kan for eksempel være dedikerte konsertscener og spillesteder, barer/utesteder, kulturhus, institusjoner for andre kulturuttrykk (for eksempel bibliotek, museer, litteraturhus), kirkesamfunn/menigheter, ulike private foretak/personer, musikere/ensembler (kunstnerdrevne arrangører), konsertforeninger, jazzklubber, rockeklubber, folkemusikkklubber, festivalorganisasjoner, bookingbyrå, management, plateselskap og andre (kultur-)institusjoner mv.. Arrangørfeltet kan derfor sies å være svært sammensatt, noe som de mange organisasjonene på musikkområdet gjenspeiler: Norske Konsertarrangører, Norsk Jazzforum, FolkOrg, KLASSISK (tidligere Musikkens Venners Landsforbund), Ny Musikk, Norske Festivaler, m. fl..

Formidling på musikkfeltet er i stor grad presentert av arrangører som selv ikke driver spillestedene. De arrangerer, eller kuraterer program ved å leie scener og hus eller samarbeider med spillesteder, utesteder, kulturhus, eller andre scener. Arrangørvirksomheten kan være frivillig drevet, ha en delvis eller helt profesjonell drift både med hensyn til det tekniske og/eller kunstfaglige, de kan være kunstnerdrevne (musikere/ensembler), driftet av organisasjoner eller lag, institusjoner (for eksempel høyskoler/utdanningsinstitusjoner), kommuner eller andre.

Store endringsprosesser i musikkmarkedet, musikkbruk og publikumsadferd det siste tiåret har også påvirket musikkarrangørene og deres rolle og funksjon. Samtidig som nye formater, plattformer og publiseringskanaler har åpnet for nye formidlingsmuligheter med endringer i musikkbransjens inntektsgrunnlag, har det vært et tydelig oppsving i konsertmarkedet. Omsetningen på om lag 1,7 milliarder kr. (jf. Musikk, litteratur og visuell kunst 2015) fortsetter å øke også etter at inntektene fra innspilt musikk i noe grad har tatt seg opp. Feltet er lite studert, men det er gjort noen relevante undersøkelser av bl.a. Kunnskapsverket i samarbeid mellom flere av interesse-organisasjonene for konsertarrangørene og festivalene, og prosjektet Sky & Scene ved Universitetet i Oslo som har forsket på publikums live-opplevelser og bruken av nye digitale musikktenester i perioden 2010 – 2016.

Avgrensning av utredningen

Arrangører innen ulike kunstfelt har helt ulike rammebetingelser og forutsetninger. De er sentrale produsenter av innhold i de ulike kulturarrangementene som tilbys rundt om i landet. Det finnes en del kunnskap om de ulike arenaene og infrastrukturen for presentasjon og formidling av kunst, mens det er mer mangelfull kunnskap om arrangørenes situasjon på de ulike kunstområdene generelt og på musikkområdet spesielt. Utredningen skal beskrive og analysere konsertarrangørenes virksomhet og deres rolle og funksjon i det profesjonelle musikklivet, og se på sammenhengene mellom kunstnerisk programmering, publikumsoppslutning og økonomiske muligheter.

Det siste tiåret har de offentlige virkemidlene rettet mot musikkarrangørene vært i utvikling. Utredningen skal beskrive og analysere tilstand og endringstendenser i denne perioden, og også beskrive de ulike offentlige virkemidlene som retter seg inn mot konsertarrangørene, herunder Kulturrådets tilskudd og tilskuddsordninger på musikkområdet.

Det er gjennomført et antall studier av festivalfeltet i inn- og utland. Studiene beskriver festivalenes betydning for ulike kulturelle opplevelser, lokal identitet, tradisjon og historie, stedsutvikling og næringsutvikling mv.. Mellomstore og små festivaler som bidrar vesentlig til det lokale konserttilbudet kan inngå i utredningen, men hovedfokuset for denne undersøkelsen skal være det øvrige arrangørfeltet som arrangerer enkeltkonserter og/eller har helårsvirksomhet. Utredningen skal:

- Gi en oversikt over hvordan de ulike konsertarrangørene fordeler seg geografisk (store og små helårsarrangører, store og små festivaler, arrangører av enkeltkonserter m.m.), antall arrangementer, publikum, økonomi, mv..
- Analysere forholdet mellom arrangørene og spillestedene og belyse ulike arrangørtyper, økonomi og markeds-/konkurransesituasjon.
- Beskrive de ulike konsertarrangørenes programmering; hvor aktivt kuraterende miljøene er og sammenhengen mellom kunstnerisk programmering og økonomiske muligheter/risiko.
- Undersøke aktørenes forståelse av profesjonalitet og arrangørkompetanse og medvirkning av frivillighet i arrangørvirksomheten.

- Hvilke produksjonsbetingelser tilbyr arrangørene musikere og artister? Hvilke ulike samarbeidsformer fungerer mellom spillested, arrangør, management, bookingbyrå og de utøvende kunstnerne?
- Hvordan innvirker offentlige tilskudd på arrangørfeltet? Utredningen skal gi en vurdering av de ulike statlige og kommunale virkemidlene som retter seg inn mot konsertarrangørene, herunder Kulturrådets tilskuddsordninger på musikkområdet generelt, og festival- og arrangørstøtten spesielt.

Fremgangsmåte/metode

Gjennom praksisnære studier skal utredningen kartlegge og analysere utviklingen for de ulike konsertarrangørene for profesjonell musikk, deres rolle og funksjon og betydningen av de offentlige virkemidlene på området. Valg av metode og design vil være opp til det utførende forskningsmiljø. Studien skal være empirisk forankret og ha et musikkfaglig perspektiv. Det metodiske skal gis en nærmere beskrivelse og begrunnelse i tilbudet for prosjektet.

Forskningsmiljøet som får oppdraget, vil forholde seg til en referansegruppe som oppnevnes av Kulturrådet.

Framdrift og rammebetingelser

Kulturrådet ønsker prosjektet gjennomført innen 1. september 2018. Det skal være møter underveis i prosjektperioden mellom oppdragsgiver, forskermiljøet og referansegruppen. Disse møtene fastsettes etter behov og organiseres av Kulturrådets FoU-seksjon. Det er ønskelig at prosjektet settes i gang snarest mulig.

Total kostnadsramme for forskningsoppdraget er estimert til kr 1 200 000 eks. mva. (kr 1 500 000 inkl. mva.) Beløpet skal dekke alle kostnader i tilknytning til oppdraget inkludert inntil to presentasjoner av rapporten for oppdragsgiver i forbindelse med lanseringsseminar. Kostnader knyttet til referansegruppen dekkes av Kulturrådet.

Tidligere utredninger og relevant forskning

Det er gjennomført flere undersøkelser av lokalt kulturliv og arenautvikling de senere årene. Dette gjelder bl.a. Oddveig Storstads undersøkelse av kommunal kultursektor fra 2010, Aagedal m.fl. sin kvalitative studie av endringer i lokalt kulturliv fra 2009, og Gry Brandser mfl. undersøkelse fra 2015 av arenautviklingen i lys av endringer i kunstfeltene.

I Arena kunst og sted (Brandser mfl. 2015 a; 2015 b) pekes det på at det siden 1990 har vært en økning i antallet kulturarenaer som er utformet med kulturformidling og -produksjon som hovedformål. Studien gir også klare indikasjoner på et høyt aktivitetsnivå ved norske kulturarenaer, og at mange arenaer har omfattende egenproduksjon. Studien viser også at det er et klarere skille mellom allmenne og spesialiserte arenaer. Mens allmenne arenaer hovedsakelig befinner seg i mellomstore kommuner og har sterk tilknytning til lokale aktører, er spesialiserte i større grad et byfenomen og har en nasjonal og internasjonal orientering.

Uni Resarch Rokkansenteret har på oppdrag fra Kulturdepartementet foretatt en kartlegging av kulturarenaer og kulturaktivitet i norske kommuner. Kulturarenaer 2016: Kartlegging av kulturaktivitet og kulturarenaer i norske kommuner (Gry Brandser, Kristin Rubecksen) viser at det i dag er et stort mangfold av arenaer som anvendes til kulturformål: Kulturhus som spesifikt er utformet for formålet, samfunnshus, skoler, kirker og andre forsamlings- og øvingslokaler. Rapporten beskriver hvordan dette mangfoldet ser ut og gir innblikk i hvilke typer arenaer som brukes regelmessig i det lokale kulturtilbudet.

Forskningsprosjektet Sky & Scene ved Universitet i Oslo som har pågått siden høsten 2010, har forsket på bruken av strømmetjenester og på publikums live-opplevelser og bruken av nye digitale musikkjenester i perioden 2010-2016. Prosjektet beskriver også bl.a. hvordan musikkteknologien som tidligere ble brukt i studio til opptak, redigering og manipulering av lyd, har blitt digitalisert og mobil og brukes aktivt og kreativt på live-scenen.

Aktuell litteratur

Olaf Aagedal, Helene Egeland og Mariann Villa. 2009. Lokalt kulturliv i endring. Oslo, Norsk kulturråd <http://www.kulturradet.no/documents/10157/7b862ff6-4875-45da-9b3e-0d4bde7e8648>

Oddveig Storstad. 2010. Kommunal kultursektor i endring. Oslo, Norsk kulturråd <http://www.kulturradet.no/vis-publikasjon/-/kommunal-kultursektor-i-endring>

Gry Brandser, Ole Andreas Brekke, Anne Homme og Aslaug Nyrnes. 2015. Arena kunst og sted, Norske kulturarenaer i møte med kunstens nye krav – hovedrapport. Oslo, Norsk kulturråd <http://www.kulturradet.no/vis-publikasjon/-/arena-kunst-og-sted-hovedrapport>

Gry Brandser, Ole Andreas Brekke og Anne Homme. 2015. Arena, kunst og sted Resultater fra undersøkelsen «Kunst Kultur Arena». Oslo, Norsk kulturråd <http://www.kulturradet.no/documents/10157/817597e2-c727-4d26-807a-c484705df847>

Gry Brandser og Kristin Rubecksen. 2017. Kulturarenaer 2016: Kartlegging av kulturaktivitet og kulturarenaer i norske kommuner. Bergen, Uni Research Rokkansenteret http://uni.no/media/manual_upload/Rapport_12-2016_Brandser_og_Rubecksen.pdf

Publikasjoner fra prosjektet Sky og Scene ved Institutt for musikkvitenskap ved Universitetet i Oslo i perioden 2010-2016 <http://www.hf.uio.no/imv/forskning/prosjekter/skyogscene/publikasjoner/index.html>

NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014 <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/nouer/2013/nou-2013-4.html?id=715404>

Anders Rykkja. 2017. (Virke)apparatet bak musikken. Elverum, Kunnskapsverket https://kunnskapsverket.org/sites/default/files/VirkeApparatetBakMusikkEndeligRapport_0.pdf

Øyvind Torp, Anne-Britt Gran, Irina Eidsvold Tøien og Marcus Gjems Theie. 2017. Musikkbransjen i Norge 2011-2015 – Økonomisk analyse av fem delbransjer og elleve undergrupper. Oslo, BI Centre for Creative Industries

<https://www.bi.no/globalassets/forskning/institutt-for-kommunikasjon-og-kultur/media/musikkbransjen-i-norge-2011-2015.pdf>

Ole Marius Hylland og Heidi Stavrum (red.) 2015. En ny kirkelyd? Grunntoner i den norske kirkemusikken på 2000-tallet. Oslo, Norsk kulturråd

<http://www.kulturradet.no/vis-publikasjon/-/en-ny-kirkelyd>

Hanne Holden Halmrast, Øystein Lorvik Nilsen, Petter Brunsberg Refsli og Jon Martin Sjøvold. 2016. Musikk, litteratur og visuell kunst i tall 2015. Oslo, Norsk kulturråd

<http://www.kulturradet.no/documents/10157/e071e288-ed4d-4e05-9c67-c26e1c2485ab>

Håkon Kavli og Jon Martin Sjøvold. 2015. Musikk i tall 2014. Oslo, Norsk kulturråd

<http://www.kulturradet.no/documents/10157/bd41abad-ef43-43f8-914f-97a11b0b5e20>

Håkon Kavli, Øystein Lorvik Nilsen og Jon Martin Sjøvold. 2015. Musikk i tall 2013. Oslo, Norsk kulturråd

<http://www.kulturradet.no/documents/10157/5d1e78ae-3dbd-43a5-a88a-c2d1e48c9222>

Karsten W. Meyhoff, Christin W. Krohn og Jon Martin Sjøvold. 2014. Musikk i tall 2012. Oslo, Norsk kulturråd

<http://www.kulturradet.no/documents/10157/105685/musikk-i-tall-2012.pdf>

Anders Rykkja og Birgitta Ericsson. 2016. Nasjonal Festivalstatistikk 2015. Lillehammer, Kunnskapsverket.

<http://norwayfestivals.com/nb/news/nasjonal-festivalstatistikk-2015>

Kunnskapsverket. 2015. Nasjonal Festivalstatistikk 2014. Lillehammer, Kunnskapsverket.

https://kunnskapsverket.org/sites/kunnskapsverket.org/files/20151110%20-%20Festivalstatistikk%202014_digital%20fil.pdf